

دیابت

واحد آموزش بیمار

دیابت یا بیماری قند هنگامی بوجود می‌آید که هورمون انسولین (عامل تنظیم‌کننده قند خون) یا به اندازه کافی در بدن تولید نمی‌شود یا بافت‌های بدن به آن به درستی پاسخ نمی‌دهند.

در نتیجه سوخت و ساز قند در بدن مختل می‌شود و قند خون از حد طبیعی خود بالاتر می‌رود، و در نهایت علائم شاخص دیابت به صورت پرخوری، پرنوشی و پرادراری ظاهر می‌شود.

هورمون انسولین که از سلول‌های جزایر لانگرهانس در غده لوزالمعده به درون خون ترشح می‌شود، کارکردهای مختلفی در بدن دارد، و از جمله ورود قند را از خون به درون سلول‌ها تسهیل می‌کند تا سلول‌ها بتوانند برای تامین انرژی خود از آن استفاده کنند.

در صورت کمبود یا عدم تاثیر انسولین قند نمی‌تواند وارد سلول‌ها شود، در نتیجه قند خون بالا می‌رود. بالا رفتن قند خون علاوه بر ایجاد علائم حادی که در بالا به آن اشاره شد، در درازمدت باعث آسیب رساندن به تقریباً هر عضو حیاتی بدن از جمله قلب، مغز، چشم، کلیه‌ها و ... می‌شود.

دیابت را بر حسب علت ایجاد بیماری به دو گروه تقسیم می‌کنند:

دیابت نوع ۱ یا دیابت نوجوانان، که نوعی بیماری خودایمنی است و در نتیجه تخریب نابجای سلول‌های مولد انسولین بوسیله دستگاه ایمنی بدن رخ می‌دهد. علت این بیماری که معمولاً افراد را در سنین نوجوانی درگیر می‌کند، دقیقاً مشخص نیست و علاجه هم برای آن وجود ندارد.

این بیماران مجبورند از همان ابتدا با تزریق انسولین خارجی کمبود این هورمون را در بدن رفع کنند و قند خود را در حالت عادی نگه دارند.

دیابت نوع ۲ یا دیابت بزرگسالان معمولاً در میانسالی بروز می‌کند و زمینه ارثی در ایجاد آن دخیل است. این نوع دیابت به علت مقاومت پیدا کردن سلول‌های بدن به انسولین رخ می‌دهد.

لوزالمعده مبتلایان به این نوع دیابت انسولین تولید می‌کند، اما این مقدار آنقدر کافی نیست که سطح قند خون یا گلوکز را در حد عادی حفظ کند. یک عامل مهم در ایجاد مقاومت به انسولین و بالا رفتن قند خون در این بیماران چاقی آنهاست.

دیابت نوع ۲ نیز علاجی ندارد، اما کارهای مختلفی می توان برای اداره درمانی و نیز پیشگیری از آن انجام داد. برای کنترل و جلوگیری از این بیماری باید رژیم غذایی سالم مصرف کرد، به مقدار کافی ورزش کرد و وزن خود را متعادل نگهداشت.

بیمارانی که این اقدامات در آنها موثر واقع نشود، معمولاً تحت درمان با قرص های خوراکی پایین آورنده قند خون قرار می گیرند؛ البته ممکن است در درازمدت این قرص ها تاثیر خود را از دست بدهند و بیمار مجبور شود با تزریق انسولین قند خون خود را طبیعی نگهدارد.

کنترل دقیق دیابت و طبیعی کردن قند خون در هر دو نوع این بیماری می تواند باعث جلوگیری از بروز عوارض درازمدت تهدید کننده حیات ناشی از آن شود و عمر طبیعی بیماران را تضمین کند.

دیابت نوع ۲ بسیار شایع تر از دیابت نوع یک است به طوری که ۹۰ تا ۹۵ درصد بیماران به نوع ۲ دیابت مبتلا هستند.

مرکز آموزشی درمانی حضرت زهرا اس

واحد آموزش بیمار